

REMISSYTTRANDE

Datum
2025-10-16

Dnr
2025/4671

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
parasto.nosrati@regeringskansliet.se

**Promemorian Miljökvalitetsnormer för luft: Nya regler om rättslig
prövning och skadestånd samt Naturvårdsverkets förslag till genom-
förande av det nya luftkvalitetsdirektivet i svensk rätt**
(*Departementets diarienummer KN2025/01294*)

Förslaget innebär bl.a. att staten ska kunna åläggas skadeståndsskyldighet för en personskada som orsakats genom att en skyldighet gällande åtgärdsprogram som avser en miljökvalitetsnorm för luft åsidosatts.

Justitiekanslern handlägger framför allt frågor där anspråket grundar sig på att staten orsakat skada till följd av fel eller försummelse vid myndighetsutövning enligt 3 kap. 2–4 §§ skadeståndslagen (jfr 3 § förordningen [1995:1301] om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten). Utredningen konstaterar att Justitiekanslern skulle bli behörig att handlägga skadeståndsanspråk av nu aktuellt slag om ingen annan myndighet särskilt pekas (se 5 § i nämnda förordning).

Justitiekanslern ställer sig dock frågande till att det i promemorian saknas överväganden beträffande lämpligheten att uppgiften åläggs Justitiekanslern. Myndigheten saknar nödvändig sakkunskap beträffande miljö-rättsliga frågor och saknar vana att företräda staten i miljömål vid mark- och miljödomstol. Justitiekanslern bedömer för sin del att det varken är möjligt eller rimligt att inom den befintliga anslagsramen anställa den specialistkompetens som en seriös hantering av även ett fåtal anspråk av detta slag skulle kräva. Alternativet att anlita externa ombud för att föra statens talan skulle också enligt myndighetens erfarenhet bli onödigt kostsamt för staten. Till saken hör också att det normalt sett krävs en hög grad av sakkunskap för att instruera sådana ombud att föra talan på ett sätt som anstår staten.

Justitiekanslern kan enligt 10 § i den nämnda förordningen uppdra åt en annan myndighet att fullgöra de uppgifter som Justitiekanslern har enligt förordningen. Detta är också något som tidigare har skett på miljörättsens område. En sådan lösning skulle sannolikt bli aktuell om Justitiekanslern skulle bli den myndighet som utpekats för att handlägga anspråken på det sätt som föreslås.

Justitiekanslern anser mot denna bakgrund att det vore betydligt lämpligare om någon de myndigheter som redan har specialistkompetens på miljö-

rättens område i stället ges ansvaret att handlägga skadeståndsanspråk av det slag som förslaget avser.

Ärendet har föredragits av Johan Selgeryd. I ärendets beredning har även byråchefen Martin Mörk deltagit.

Thomas Bull